

SPD v kojeneckém a batolecím věku

Novorozenecké období

Diagnostika lékařská: zaměřená na aktivitu a funkci CNS (předpoklad zdárného vývoje). Zvláštní péči – děti rizikové (pre – a perinatální komplikace): nízká poporodní hmotnost, krvácení do mozku, hypoxie – nedostatek kyslíku plodu ad.).

Nedonošené děti a děti s postižením: jsou více dráždivé. Labilnější. Horší reakce na podněty. Zhoršené vnímání a chápání signálů. Neonatologické poradny (intenzivní péče o nemocné novorozence).

Psycholog (pomoc rodičům). Speciální pedagog (CRP). Další odborníci.

Kojenec

Rychlý psychomotorický vývoj, tzv. fáze receptivity, otevřenosti. Primární potřeba: stimulace, úzce souvisí s potřebou učení. Na rozvoj kognitivních procesů má vliv vnímání a motorika (senzomotorické období). 10.m. se rozvíjí vědomí příčiny a následku.

Předverbální období: 4. m. broukání, 6.-8.m. žvatlání, 8.-10.m. porozumění řeči, v roce jednoduchá slova (asi 5).

Socializace: 3. m. úsměv, pohled do očí, rozlišuje živé a neživé objekty, 6.-8.m. rozeznává známé a neznámé lidi, odlišuje matku, objevuje se strach z neznámých situací i lidí.

Kojenec – diagnostika: vnímání. Hrubá a jemná motorika. Adaptivní chování. Řeč. Sociální chování. Vyhovují vývojové škály. U dětí s postižením se určuje dg., klinický obraz (MO) je většinou znám do konce 1. roku. Určená dg. je předpokladem pro zahájení včasné intervence. Důležitá je diagnostika rodinného prostředí.

Batole

Rozvoj chůze, zdokonalování motorických dovedností. Rozvoj verbální komunikace. Rozvoj myšlení souvisí s aktivní činností a manipulací, symbolické myšlení. Řeč: jednoduché věty kolem 2.r., agramatismy. Odpoutávání se od matky, rozvoj vlastní identity, potřeba prosazování (charakter negativismu). Osvojuje si základy norem chování, orientaci v sociálním prostředí. Sociální učení, forma nápodoby.

Batole – diagnostika: Hra. Motorika. Oblast rozumových schopností. Oblast emocí. Řeč. Sociální vývoj.

Shrnutí oblasti diagnostiky 0-3 roky

Úroveň motoriky: pohybové dovednosti. JM: úchopy, manipulace s hračkami a různým materiálem. Uvědomování si vztahů a souvislostí mezi předměty a jejich vlastnostmi: souvisí s vnímáním, prostředím a stimulací. Samostatnost činností: nutná míra podpory. Projevy ve hře: specifické projevy podmíněné postižením. Počátky tvořivosti ve hře: kresba, modelování, stavba kostek,.. Schopnost učení nápodobou. Úroveň komunikace. Porozumění požadavkům a jejich respektování: podřízení se autoritě, základní návyky chování apod. Projevy emancipace a sebeuvědomění: rozvoj volní složky. Rozvoj emoční oblasti: projevy afektivity, začátky utváření vyšších citů. Úroveň adaptace: v různém prostředí. Způsob výchovy rodičů: riziko extrémních přístupů zvl. u dětí s postižením. Schopnost navazovat sociální vztahy: kvalita s vrstevníky i dospělými. Schopnost začlenit se do kolektivu: jesle, stacionář.

Literatura:

Přinosilová, D. Diagnostika ve speciální pedagogice (2007)

Opatřilová, D. Pedagogicko-psychologické poradenství v raném a předškolním věku u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (2006)